

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาหลักธรรมในการเจริญวิปัสสนาภาวนาในสัมมาทิฏฐิสูตร

ผู้วิจัย : พระครูอุเทศวิสาละธรรม (สุชาติ สุภาจาโร)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (วิปัสสนาภาวนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระศรีสุทธีเวที (ขวัญ ธิรมโน), ป.ธ.๙, พธ.บ., ศษม., ประ.ด.
(วัฒนธรรมศาสตร์)

: ดร.จรัญ วรรณกสิณานนท์, ป.ธ.๗, พธ.บ., อ.ม., พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑/มีนาคม/๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ เพื่อศึกษาเนื้อหาและหลักธรรมในสัมมาทิฏฐิสูตร เพื่อศึกษาอารมณ์วิปัสสนากรรมฐานในสัมมาทิฏฐิสูตร และเพื่อศึกษาแนวทางการเจริญวิปัสสนา ในสัมมาทิฏฐิสูตร โดยการศึกษาข้อมูลจากคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท คือ พระไตรปิฎกอรรถกถา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเรียบเรียงบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า

สัมมาทิฏฐิสูตร เป็นพระสูตรที่ปรากฏในคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสกว่าด้วย เรื่องความเห็นชอบ เป็นชื่อของปัญญามีลักษณะที่รู้แจ้งตามความเป็นจริงอย่างแจ่มแจ้ง ไม่หลงไหลไปตามอารมณ์ที่กระทบในทางทวาร ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กายและใจ มีความใสใจอย่างดีเยียบคายต่อการกระทบนั้นเป็นเหตุไถ่โดยในพระสูตร แสดงถึงหลักธรรมทั้งหมด ๑๖ อย่าง เน้นความสำคัญที่ว่าผู้มีสัมมาทิฏฐิจึงรู้แจ้งชัดในความทุกข์และความดับทุกข์ได้ตามเหตุปัจจัยการเกิดดับของปัจจุสมุปบาท และการเจริญมรรคมีองค์ ๘ ในอริยสัจจนเกิดการหยั่งรู้ชอบ และหลุดพ้นชอบในที่สุด

อารมณ์วิปัสสนากรรมฐาน ในสัมมาทิฏฐิสูตร หมายถึง อารมณ์ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นสิ่งที่ถูกรู้ หรือถูกรับรู้ เรียกว่า อารมณ์ ๖ ซึ่งได้แก่ รูปารมณ์ สัททวารมณ์ คันธารมณ์ รสารมณ์ โผฏฐัพพารมณ์ และธรรมารมณ์ ซึ่งสงเคราะห์ย่อลงเหลือ เพียงรูปนาม ที่เป็นปรมาตถ์ ไม่ใช่สัตว์ตัวตน บุคคล เรา เขา หลักธรรมในสัมมาทิฏฐิสูตร มีอกุศลและกุศล อาหาร เป็นต้น ล้วนเป็นอารมณ์ในการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ทั้งสิ้น

จากการศึกษาแนวทางการเจริญวิปัสสนาในสัมมาทิฐิสูตรพบว่า หลักธรรมทั้งปวง ล้วนแสดงการเกิดดับของรูปนามไว้อย่างชัดเจน ในการปฏิบัตินั้นเป็นการกระทำด้วย การใช้สติ ระลึกรู้อารมณ์ที่มากระทบแล้วดับสลายไปในขณะปัจจุบันตรงนั้นเหมือนกันทุกทวาร เช่น จักขุ และรูป กระทบกันทำให้เกิดจักขุวิญญาณเป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้ศึกษาแนวทางการ ปฏิบัติวิปัสสนาโดยมีปฏิจจนุปบาทเป็นอารมณ์ ดังที่ทรงแสดงไว้ว่า เพราะผัสสะเป็นปัจจัย จึงเกิดเวทนา เพราะเวทนาเป็นปัจจัย จึงเกิดตัณหา^๑นี้คือสายเกิดทุกข์ และเพราะผัสสะดับเวทนาจึงดับ เพราะเวทนาดับตัณหาจึงดับ เป็นต้น ^๒นี้คือสายดับทุกข์ ทำให้เกิดปัญญามรรคบริบูรณ์ มี สัมมาทิฐิ เป็นต้น เมื่อละกิเลสได้แล้ว และกิเลสที่เหลืออยู่ สามารถรู้แจ้งแทงตลอด บรรลุถึง อริยมรรค อริยผล และนิพพานในที่สุด

Thesis Title : A Study of Dhamma Principles and Vipassana Meditation practices in Sammādiṭṭhisutta
Researcher : Phrakhru Uthetwisantham (Suchat Suphajaro)
Degree : Master of Arts (Vipassana Meditation)
Thesis Supervisory Committee
: Phra Srisuttivetee (Kwan Thiramano), Pali IX, B.A., M.A., Ph.D. (Cultural Science)
: Dr. Charoon Vannakasinanont, Pali VII, B.A., M.A., Ph.D. (Buddhist Studies)
Date of Graduation : 31/March/2015

Abstract

This thesis is of three objectives, namely: to study the essence of the Doctrinal principles in Sammādiṭṭhisutta, to study the Emotion of Vipassanā Meditation in Sammādiṭṭhisutta and to study the way developing the Insight Meditation in Sammādiṭṭhisuttaby studying the data in Theravada Buddhist Scriptures, Such as the three Baskets, the Connected Commentaries. These scripture are brought to be explained Descriptively.

Sammādiṭṭhisutta appears in Majjhimanikāya scripture called Mulapannāsa. The right view means the wisdom which know everything clearly according to the temperament which touches the eyes, the ears, the noses, the tongues the body and the mind

All the 16 of Dhammas emphasize one who is of Sammādiṭṭhi and realizes the suffering and the extinguishing of the suffering according to the causes and the factors of the birth and the death in Paticca-Samuppāda and Noble eightfold Paths.

The Emotion of Vipassanā Meditation in Sammādiṭṭhisutta mean: Temperament it is pull of mind it is knowledge and knowing are 6 Arrom namely: Rūparom Sattārom Kantārom Rasārom Phoṭṭhappārom and Dhammarom.

The conclusion that Nāma (mind) and Rūpa (material) are the base for insight to arise.

This Knowledge follow in the present moment as they are would help perfecting the mind for the practice of the Four Foundations of Mindfulness.

In studying the development of the insight Medetation in Sammādiṭṭhisutta, it is found that all principle show clearly. The arising and extinguishing of the Form and the Norm. The practice of the Dhammas causes one to realize the temperaments attracting and disappearing at that moment. In every Door.

In This study, the Vipassanā practices use Paticca-Samuppāda as the temperament. As the Buddha said that, because Phassa is the factor, Vedanā arises" Andbecause Vedanā is the fact craving arises. Moreover, on the oposit side, when Bhassa extinguishes, Vadanā extinguishes, and when Vadanā extinguishes the Tañhā extinguishes etc. The prectiser can cause to arise the wisdom which.

Which realizes Ariya Maggas beginning with Sammādiṭṭhi etc. When the Practiser can get rid of the defilements, he or she can realizes the Dhammas and attain the Noble Maggas and Phalas and at last can attain Nibbāna.